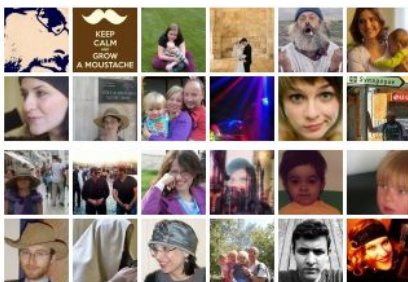

www.doopravdy.cz/daf

Vajera 5774

בס"ד

15. chešvan 5774
19. říjen 2013

svíčky: 17:50
havdala: 18:52

Mišejakir: 6:25
Nec: 7:31

Sof Zman Šema: 10:09
Sof Zman Tfila: 11:01
Mincha Gdola: 13:14
Škiat hachama: 18:03

Psachim 121
Mišna Edujot 7:2
Orach chajim 308:13

Bekicr

Rav Jaron Ben David je šťastným otcem sedmi synů a jedné dcery a ve svých výkladech Tóry kombinuje pohled učeného a moudrého pedagoga, rabína a rodiče s pohledem bystrého pozorovatele současného světa kolem nás. A když už jsme u tématu rodičů a dětí, naše paraša nám nabízí unikátní primát. Dočítáme se v ní o prvním zaznamenaném rozhovoru mezi otcem a synem. OK, jde sice jen o dvě věty, ale stojí za to. Jicchak otci řekl: „Tati?“ A Avraham mu odpověděl: „Ano, jsem tu.“ Zajímavé. Stejně odpověděl Avraham Bohu, když se mu v noci zjevil, aby mu přikázal vykonat něco, co se přičilo samé podstatě Avrahamovy bytosti. „Vezmi svého syna a jdi ho obětovat na horu Morijsa.“ „Ano, jsem tu.“

Muži dokáží být tvrdí. Dělají věci, co se „udělat musí“. Rukují do války, vyhazují podřízené, trestají děti. A když se proti tomu ozve jejich vnitřní hlas: „Co to děláš? Jsi to vůbec ty?“ - nakáží mu zmlknout.

Všichni to známe. Máme svou rodinu, ale ta občas musí jít stranou, abych ji mohli uživit. „Tati?“ „Tati?“ „Mám práci.“ „Tati?“ „Jděte za maminkou.“ Je to šílený svět, v němž v zájmu rodiny obětujeme rodinu na oltář blaha. Avraham byl plně zaměstnán plněním Božího příkazu, když se ho Jicchak optal: „Tati?“ A Avraham mu odpověděl: „Ano, jsem tu. Celý. Jen pro tebe.“

Pro děti

Prohlédněte si titulní obrázek Dafu... Na obrázku vidíte hospodskou rvačku, ať nám jim pan Lada odpustí, i když ještě není zima. Ta rvačka se semlela v městě Sodoma, kde byli lidé tak zkažení, že v něm Bůh nenašel ani deset spravedlivých lidí, a tak celé potrestal. Zachránil se jen Lot, Avrahamův synovec, a jeho dvě dcery. V životě bychom měli znát hranice. Měly bychom vědět, co se smí a co už ne. A že pokud hranice překročíme, následuje trest. Někdy máme pocit, že trest je něco velmi ošklivého. Ale není to tak úplně pravda. Trest a odměna jsou dvě strany jedné mince. Bůh, který trestá, je i tím Bohem, který odměňuje. A věřte, že chtějí-li rodiče své děti potrestat,

musí je mít opravdu velmi rádi. Mimochodem, jakou podobu by, podle vás měl mít vhodný trest?

Minjanoviny

Tento šabat **bude** ve Vysoké synagoze dětská modlitba. Kdy? Jako obvykle hned po kiduši. Budeme se připravovat na společnou modlitbu, kterou Chinuch připravuje na příští šabat, viz níže. Na šabat Chajej Sara (26. říjen) plánujeme ve Vysoké synagoze rodinný šabaton.

Musagim čili pojmy

Máte pocit, že se se svými znalostmi judaismu pohybujete v začarovaném kruhu? Že narazíte na stále stejné informace a chcete vědět víc. Učíte své děti na Roš hašana o jablku, medu a šofaru a nevíte, jak dál. Od toho jsou Musagim rav Šmuela Katze. Dokonalá kniha, které se budeme v Dafu věnovat pravidelně.

KAL VACHOMER: Jeden z třinácti způsobů logického výkladu textu Tóry. Ze závažného (CHAMUR) se učíme o méně závažném (KAL, doslova snadný, lehký) a naopak. Například: Pokud je věc, která je KAL, zakázaná, tím spíš je zakázaná i věc, která je CHAMUR. Pokud je věc, která je CHAMUR, povolená, tím spíš je povolená i věc, která je KAL.

Rav Sacks: Neuhnout před výzvou

Od počátku Tóry čteme o zklamáních. Bůh dal lidem svobodnou vůli, jen aby ji zneužívali. Adam s Chavou jedli zakázané ovoce, Kain zavraždil Hevela. Před potopou se celé lidstvo zvrhlo a i po potopě se vrátilo k nešvarům a chtělo si postavit věž až do nebe.

Když se na scéně objevil Avraham, nebylo nám zpočátku jasné, jaká je jeho role. Měl opustit svůj rodný dům, město a zemi a odcestovat do země, kterou mu Bůh ukáže. Proč? Čím byl výjimečný. Nebyl to prostě jen další dobrý člověk ve zlé době, jako před tím Noach?

Vzpomeneme-li si na selhání Adama, Kaina a Noacha, pochopíme rychle, kým byl Avraham. Avraham na sebe dokázal vzít osobní zodpovědnost. Když mezi jeho a Lotovými pastevci vypukl spor o pastviny, Avraham okamžitě přichází s řešením: "Ať mezi námi není sporu, pojďme se rozdělit. Půjdeš-li vpravo, já se dám doleva, půjdeš-li doleva, já se dám vpravo."

Všimněte si, že Avraham neodsuzuje. Neptá se, čí je to vina. Nepátrá po tom, kdo spor začal. Nehledá vlastní obohacení a prospěch - prostě dává Lotovi na výběr. Uvědomuje si objektivní problém (nedostatek pastvin pro nyní bohaté příbuzné) a řeší ho.

V další kapitole se dočítáme o lokální válce, v jejímž důsledku upadl Lot do zajetí. Avraham okamžitě shromáždí záchranou výpravu, pronásleduje nájezdníky, osvobozuje Lota a všechny další zajatce a vrací je domů, aniž by za to cokoliv chtěl.

Zajímavé - to není obraz beduína, na který jsme u Avrahama zvyklí. Ale dokonale se vyjímá v protikladu ke Kainovu příběhu. Avraham JE strážcem svého bratra. Okamžitě si uvědomuje svou

morální povinnost pomoci. A to přesto, že se Lot dobrovolně (a překvapivě) usadil ve zkažené Sodomě. Z Avrahamových úst nezazní ani náznakem nic ve smyslu: "Jeho bezpečí je jeho věc, ne moje."

V naší paraše se dočítáme o velkém okamžiku. Poprvé v historii lidstva se nějaká lidská bytost odváží ohradit proti Bohu. Bůh chce zničit Sodomu a Avraham se ho ptá: "To chceš smést spravedlivé společně s hříšnými? Co když je v tom městě padesát spravedlivých? Copak Soudce světa nebude konat podle práva?"

Neuvěřitelná věc! Jakým právem se smrtelník obrací na Tvůrce světa? Stručně řečeno, Bůh sám k něčemu podobnému ponoukal, když řekl: "Copak mohu před Avraham zatajit, co mám v úmyslu?"

Avrahamův přístup tak stojí v přímém protikladu k Noachovi, který se také s předstihem dozvěděl o připraveném trestu. Ale zatímco Noach neprotestoval a opakovaně "konal, jak mu Bůh přikázal", Avraham se nevzdával. Pochopil, že lidé jsou navzájem odpovědní jeden za druhého.

Zůstává otázka - proč Bůh sděloval Avrahamovi své plány, proč ponoukal Avrahama k zásahu? Mohl snad Avraham vědět něco, co sám Bůh nevěděl? To je přeci absurdní. Odpověď je pravděpodobně tato: Avraham se měl stát prototypem, vzorem, otcem nové víry. Víry, která neobhájuje statut quo, ale zpochybňuje ho.

Avraham musel mít odvahu zpochybnit Boží rozhodnutí, mají-li jeho potomci mít odvahu postavit se rozhodnutím králů z masa a kostí., jak to učinil Moše a proroci. Židé nepřijímají svět, takový jaký je. Nesmiřují se se špatností. Bouří se ve jménu světa, který má být. Zde se lidstvo ocitá na klíčové křižovatce svých dějin - rodí se náboženství protestu, víra, která chce svět v jeho nedokonalosti měnit, ne přijmout.

Avraham nebyl tradiční vůdce. Nebyl vladař, nestál za ním (ani pod ním) žádný národ. Ale ukázal budoucím vůdcům cestu, stal se modelem vůdce, jakého si judaismus představuje. Bral na sebe odpovědnost. Konal. Nečekal, až budou konat jiní. O Noachovi Tóra píše, že *kráčel s Bohem*. Avraham ale *kráčel před Bohem*. Judaismus je Boží hlas volající k odpovědnosti.

© Šmílův Daf

BUDEME RÁDI, POKUD DAF **PŘEPOŠLETE** DALŠÍM ČTENÁŘŮM.

POKUD DOSTÁVÁTE DAF MAILEM, VYUŽIJTE K JEHO ŠÍŘENÍ PŘIPRAVENÁ TLAČÍTKA (Facebook, G+, Twitter, e-mail). DĚKUJEME.

Eshop (Judaica) se chystá na zimní prodej. Chcete-li dostávat upozornění a nabídky, přihlašte si odběr novinek - zde: <http://eepurl.com/GnmNj>.

Daf tvoří originální texty a volné překlady klasických i současných autorů. Daf obsahuje chibi, které sice odborníky trápí, vy si jich ale ani nevšimnete. Text neprochází korekturou, omluvte proto případné překlebký. Starší čísla najdete ve webovém archívu na www.doopravdy.cz/daf.